

ŚLADY POLSKIE W OSIEDLU GIURGIAN

TEKST: Ofit Ismajyłow,
Sabina Ismajyłowa
FOTOGRAFIE: Sabina Ismajyłowa

ПОЛЬСКИЕ СЛЕДЫ В ПОСЕЛКЕ ГЮРГЯН

Usytuowane na Półwyspie Abszerońskim osiedle Gala jest unikalnym zabytkiem pod otwartym niebem. W roku 1988 ów kompleks i jego okolice zostały objęte przez państwo opieką i nazwane Rezerwatem Historyczno-Etnograficznym. Na jego terenie znajduje się 216 zabytków architektury i archeologii, począwszy od pierwszych śladów osad prehistorycz-

Aбшеронский поселок Гала является уникальным историческим памятником под открытым небом. В 1988 г. поселок и его окрестности были объявлены Государственным историко-этнографическим заповедником. На территории заповедника расположено 216 памятников архитектуры и археологии, начиная со стоянки первобытного человека эпохи бронзы 3000 лет

nego człowieka epoki brązu sprzed 3 tysięcy lat pne., a kończąc na zachowanych artefaktach z czasów późnego średniowiecza.

W 2008 r. z inicjatywy i przy bezpośrednim wsparciu Funduszu Heydara Alijewa powstał tutaj muzealny kompleks archeologiczno-etnograficzny „Gala”, w którym zgromadzone są unikalne artefakty znalezione podczas wykopalisk w wioskach Półwyspu Abszerońskiego.

Podczas poszukiwań śladów polskich w Azerbejdżanie zainteresował nas polski nagrobek znaleziony w osiedlu Giurgian. Ten niezwykle eksponat pochodzący z XIX wieku został przywieziony do kompleksu muzealnego w 2009 r. Jakim sposobem znalazł się on w azerbejdżańskiej wiosce? Fakty historyczne dowodzą, że w połowie XIX wieku w Giurgian była latarnia morska, obok niej fort graniczny oraz punkt celny Imperium Rosyjskiego. W miejscach tych mieszkali i odbywali służbę Polacy, spośród których większość stanowili zesłańcy. Według niektórych informacji na wzgórzu w pobliżu osiedla do niedawna było kilka katolickich grobów. Na znalezionym nagrobku dostrzec można słabo zachowany napis w języku polskim. Wyraźnie widoczna jest data śmierci - 4 lipca 1857 - i miejsce - Baku - oraz imię - Antonina...

Resztę trudno odczytać. W dolnej części z przodu umieszczono tradycyjny dla katolickich nagrobków w tamtej epoce symbol śmierci. Dzisiaj możemy snuć jedynie przypuszczenia, kim była owa Antonina, w jaki sposób znalazła się w Azerbejdżanie i jak zmarła?

Autorzy artykułu pragną kontynuować poszukiwania polskich śladów w Giurgian i jego okolicy.

до н. э. до сохранившихся артефактов позднего средневековья.

В 2008 г. по инициативе и непосредственном участии Фонда им. Гейдара Алиева здесь был создан музейный археолого-этнографический комплекс «Гала», в котором сосредоточены уникальные экспонаты, найденные в ходе раскопок в поселках Абшеронского полуострова.

В наших исследованиях польских следов в Азербайджане интерес представил надгробный камень некой польки Антонины, обнаруженный в поселке Гюргян. Этот необычный экспонат, датируемый XIX в., был привезен в музейный комплекс в 2009 г. Каким же образом польское надгробие оказалось в азербайджанском поселке? Из исторических фактов известно, что в середине позапрошлого века в Гюргяне был маяк, а при нем пограничный форт и таможенный пост Российской империи. Служили и проживали в здешних местах и поляки, многие из которых были ссыльными. По некоторым сведениям, на склоне горы близ поселка до недавнего времени было несколько католических могил. На найденном надгробном камне имеется плохо сохранившаяся надпись на польском языке. Четко видна дата смерти 4 июля 1857 г. и место – Баку, а также имя - Антонина... Остальное разобрать сложно. Внизу фасадной грани имеется традиционный для польских надгробий знак смерти. Сейчас остается лишь гадать - кем же была Антонина? Каким образом она оказалась в Азербайджане и как погибла?

Исследования в поселке Гюргян будут продолжены авторами данной статьи с целью поиска новых следов пребывания поляков в данной местности.